

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

24. An excommunicatus toleratus iudicium exercens peccet mortaliter? Et an secus dicendum sit de actibus aliis iudicialibus, v. g. Advocati, Procuratoris, actoris, testis, & similibus? Ex p. 5. tr. ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Sup. hoc in
tom. 6. r. 9.
Ref. 2. §. Nec
ad med. &
quoad pcc-
catum mor-
tale infr. in
Ref. 147. §. 1.
cursum ad
medium, &c.
Et quoad ju-
dicem exco-
municatum,
&c. contenti
in hoc textu
ex Ref. seq.
lege §. ult.
post medi.

§. 1. **D**octores communiter conveniunt in hoc, quod nullus Clericus, iudex, vel alius excommunicatus, vel suspensus nominatim denunciatus, aut notorius Clerici percussor, habet potestatem excommunicandi, quando & ubi est manifestus, & si teneat ferre excommunicationem talis excommunicatio erit nulla, & ratio hujus est, quia iudex talis non toleratur ab Ecclesia, & est illi penitus ablata jurisdictio. Sed controversia tota est, quando talis iudex excommunicatus, aut suspensus est occultus, multi enim asserunt talem iudicem non habere auctoritatem excommunicandi, & quod si teneat excommunicare, excommunicationem esse nullam. Ita Angel. in sum. verb. excommunicatio. Ledes. secutus gloss. 24. quasi. 1. Et ratio illorum est; quia excommunicatio, & suspensio tollit jurisdictionem excommunicandi, & suspendendi. Contraria sententia est communis aliorum, quod jurisdictio excommunicandi, vel suspendendi non tollitur nisi per manifestam sententiam. Et ita docet Bizozerus in sum. de excomm. part. 2. cap. 1. num. 5.

RESOL. XXII.

An iudex excommunicatus toleratus valide alium excommunicet? Ex part. 6. tract. 9. Resol. 135.

Sup. hoc le-
ge doctrina
Ref. seq.

§. 1. **N**egative respondet Suarez disp. 14. sect. 2. num. 15. & Layman lib. 2. tract. 5. part. 2. cap. 5. num. 7. quia in Extravagante Constantiensis nullum jus, favor, aut licentia data est ipsis excommunicatis, nisi quatenus cedit in gratiam, commodum, aut petitionem reliquorum fidelium: ergo actus jurisdictionis coactivæ, quos iudex ex officio exercet erga subditum invitum, non minus nunc inefficaces, seu irriti sunt quam olim fuerunt.

2. Sed contrariam sententiam non minus probabilem esse puto, quam videtur tenere Gutierrez in Canon. 99. lib. 1. cap. 1. n. 82. & absolute docet Coninch de Sacram. disp. 14. dub. 10. n. 91. quia cum talis quamdiu publicè agnoscitur verus iudex, Ecclesia ipsius defectum propter bonum commune supplente, valide exerceat actus jurisdictionis, valide etiam reo præcipit, ut iuste sententia pareat; nam hæc præceptio est actus talis jurisdictionis, & consequenter ille est contumax nolendo obedire, atqui quamdiu contra eum non excipitur, publicè agnoscitur verus, ac legitimus iudex. Ergo reus est contumax ei non obediendo. Secundo, quia eo modo quoad exercitium actuum judicialium jam se habet excommunicatus quicunque toleratus, sicut olim se habebat excommunicatus occultus, quia eodem planè modo uterque verè à parte rei habet impeditam jurisdictionem, & tamen ejus actus valide exercet, Ecclesia ejus defectum supplente. Atqui tali iudici olim reus tenebatur obedire, nisi contra eum legitime exciperet, ut patet ex cap. 1. de exceptionibus in 6. & exceptionem 12. de exceptionibus. Ergo simili modo tenetur etiam obedire modò tolerato etiam publicè excommunicato. Sed de tota hac materia excommunicationis fu-
torem tractatum expecta, quàm primum typis mandatum à Patre Martino Prates, Societatis Iesu, viro quidem docto, & amiceffimo.

RESOL. XXIII.

An iudex excommunicatus toleratus possit valide exercere jurisdictionem?

Et quid est dicendum, si talis sit excommunicatus denunciatus, & se transferat ad alium locum, ubi passim

ignoratur, quod sit nominatim denunciatus, vel publicus Clerici percussor, & eligatur in iudicem, an illius acta valeant in favorem publicum?
Et an collatio, seu electio facta à tali excommunicato valeat, &c. Ex part. 5. tract. 9. Resol. 109.

§. 1. **R**espondeo affirmative post Concilium Constantiense; sed cum hoc sit verum, potest tamen quis illius iudicium declinare, opponendo excommunicationem. Nam quamvis fideles possint cum eo conversari, non tamen tenentur; unde si velit censura irritare non obedientem, censura erit nulla defectu contumaciæ & peccati in altero, cum non obediendo ei, non peccet, & ita docet Præpositus in 3. p. 9. 21. de excomm. dub. 12. n. 78. qui n. 79. censet dicta de excommunicato tolerato certo casu habere etiam locum in excommunicato vitando, si videlicet talis transferat se ad alium locum, ubi passim ignoratur quod sit nominatim denunciatus, vel publicus Clerici percussor, & eligatur in iudicem, illius acta valere in favorem publicum. Vnde dicendum collationem factam à tali excommunicato valere, similiter electionem, &c. Et ita etiam docet Lessius lib. 2. cap. 29. dub. 7. num. 62. & Suarez disp. 13. sect. 2. num. 16.

RESOL. XXIV.

An excommunicatus toleratus iudicium exercens peccet mortaliter?

Et an fecus dicendum sit de actibus aliis judicialibus, v. g. Advocati, Procuratoris, actoris, testis & similibus? Ex part. 5. tract. 9. Resol. 131.

§. 1. **A**ffirmative respondet Coninch de Sacram. disp. 14. dub. 14. n. 148. ubi sic ait: Sequitur excommunicatum etiam toleratum peccare mortaliter contra hanc prohibitionem, si extra casus, quibus ob aliorum commodum ac instantiam, aliæque rationes ad hoc necessitatur, beneficia Ecclesiastica conferat, aut eligat ad ea, aut iudicium Ecclesiasticum, aut etiam saculare, ut iudex, exerceat, quia hi actus sunt valde honorifici excommunicato, cūque supra ceteros fideles, à quibus ut putridum membrum præcisus est, extollunt, ideoque magnam indecentiam continent, & rationibus huius prohibitionis multum repugnant. Quare in his actionibus non videtur facile posse dari materia parva, quia eorum repugnantia non tam consistit, in duratione actionis, quam in dignitate, quæ statui excommunicati repugnat, quæ necessariò inest omnibus istis actibus. Secus est de actibus aliis judicialibus, v. g. Advocati, Procuratoris, actoris, & testis, & similibus, quia hi non continent illam dignitatem, nec repugnantiam ita gravem cum fine illius in bonum prohibitionis: quare de iis ferè iudicandum est, sicut de humana conversatione, & ita hanc sententiam docent etiam Layman & Lessius ubi supra.

2. Sed in tali casu iudicem excommunicatum, cuius acta valida sunt peccare tantum venialiter, docet Bartol. Ledesina de excomm. dub. 9. Cajetanus verb. excommunicatio verita. Navarr. cap. 29. n. 28. & seq. & ratio est, quia cum Concilium non suspendat talem iudicem ab officio, nec privet usu istius potestatis, solum videtur illum actum prohibere, quatenus est communicatio quadam humana, non autem præcisè quatenus est actus jurisdictionis, & potestatis iudicialis; & hanc sententiam probabilem esse fateatur ipsimet adversarii, ut Layman lib. 2. tract. 5. part. 2. cap. 3. num. 2. & Lessius lib. 2. cap. 29. dub. 7. num. 59. qui pro hac sententia citat etiam Henriquez.

RESOL.